

Puntensysteem Natuurinclusief Bouwen Gemeente Stichtse Vecht

In Stichtse Vecht worden we omgeven door prachtige natuur. Door de natuur een volwaardige plek te geven in bouwprojecten ontstaat een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving voor mens en dier. In de (ontwerp)Omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat ze streeft naar natuurinclusief en klimaat bestendig bouwen bij haar verstedelijkingsopgave en daarmee een bijdrage wil leveren aan een gezond functionerend stedelijk ecosysteem. Dit 'Puntensysteem Natuurinclusief Bouwen in Stichtse Vecht' wordt ingezet als middel om dat te bereiken.

De eerste bouwsteen van natuurinclusief bouwen is natuur in het gebouw: het inbouwen van verblijfsplaatsen in woningen, bijvoorbeeld via neststenen. Dit is noodzakelijk voor diersoorten die voor hun broedgelegenheid van gebouwen afhankelijk zijn, zoals huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De tweede bouwsteen is natuur aan, op en om de woning: groene daken en gevels en natuurlijke tuinen met egeldoorgangetjes en groene erfafscheidingen. De derde bouwsteen is natuur in de buurt: het toepassen van meer groen en blauw in de directe woonomgeving, zoals bomen en natuurvriendelijke oevers, en het aanleggen van groene en blauwe verbindingen met andere delen van de stad of het buitengebied. Alle drie de bouwstenen vergroten de biodiversiteit, leefbaarheid en natuurbeleving; de laatste twee bouwstenen vergroten ook de klimaatbestendigheid van het gebied.

Ambitie en reikwijdte

Met dit puntensysteem streven we in Stichtse Vecht in eerste instantie naar:

A) de instandhouding en versterking van het leefgebied van gebouw gebonden soorten.

Dit doen we door verblijfsmogelijkheden te creëren in gebouwen en de omgeving geschikt te maken.

B) het behouden en versterken van de biodiversiteit.

Dit doen we door bijvoorbeeld het aanleggen van groene daken en gevels, het planten van bomen of het creëren van amfibieënpoelen.

Daarnaast dragen de maatregelen in het puntensysteem ook bij aan:

C) de klimaatbestendigheid van het gebied.

De aanleg van groen gaat hittestress en droogte tegen en helpt bij wateroverlast.

D) gezonde bewoners.

Natuurinclusief bouwen vergroot de levenskwaliteit van mensen, die gezonder en gelukkiger zijn wanneer ze omringd zijn door natuur.

Het puntensysteem geeft initiatiefnemers kaders voor natuurinclusief bouwen bij ruimtelijke projecten in Stichtse Vecht. Er is gekozen voor een puntensysteem om de creativiteit en keuzevrijheid van ontwerpers te bevorderen. Er moet altijd een minimaal aantal punten gehaald worden door verblijfsplaatsen in te bouwen én door groene maatregelen op, aan en om de woning(en) toe te passen. In sommige gevallen zijn ook maatregelen in de buitenruimte vereist. Welke maatregelen precies worden gekozen om de punten te behalen is aan de initiatiefnemer, in overleg met de gemeente.

Het is van groot belang om de natuurinclusieve maatregelen vroegtijdig in de projecten mee te nemen. De puntenlijst dient ingevuld te worden door de ontwikkelende partij(en), in overleg met de (gemeentelijk) stedenbouwkundige/landschapsontwerper/ecoloog. Elk gebied binnen de gemeente heeft zijn eigen kenmerken en mogelijkheden. Om maatwerk te leveren is ecologische kennis nodig. Daarom is het bij alle projecten belangrijk en bij grotere projecten noodzakelijk dat er een ecologisch adviseur betrokken is.

Globale opzet puntensysteem

Het minimale aantal punten per project hangt af van (1) de hoeveelheid woningen, (2) of er wel of niet buitenruimte ingericht moet worden.

In het puntensysteem wordt onderscheid gemaakt tussen twee categorieën: verblijfsplaatsen voor gebouw bewonende soorten en groene maatregelen. De groene maatregelen zijn onderverdeeld in maatregelen bij tuinen, balkons, daken en gevels (opstal gebonden), terrein en omgeving, afkoppelen en verhardten en infrastructuur / civieltechnische werken.

Initiatiefnemers kunnen ook maatregelen nemen die niet in de puntenlijst staan. In dat geval wordt in overleg met de gemeente bepaald hoeveel punten de maatregel waard is.

Voorbeeld uit de Puntenlijst

№	Verblijven	
1	Ieder appartement of woning heeft een nestkast voor vogels.	De nestkasten en/ of insectenstenen dienen in overleg met de ecooloog te worden aangebracht. Ze kunnen ook geclusterd worden op een goede gevel. Mussen en gierzwaluwen zijn koloniebroeders voor deze soorten moeten minstens 6 nesten bij elkaar komen. Niet aanbrengen boven ramen.
1	De gevels van de gebouwen hebben nestgelegenheid voor gierzwaluwen en/of huismussen.	De nestkasten worden ontworpen voor het gebouw. Mussen en gierzwaluwen zijn koloniebroeders er moeten minstens 6 nesten bij elkaar komen. Niet aanbrengen boven ramen. De nestkasten dienen in overleg met de ecooloog te worden aangebracht. Een nestplaats voor huismussen wordt aangebracht als er in de directe omgeving (max 200m) groene tuinen of parken zijn of worden aangelegd met voldoende schuilgelegenheid en voedsel.
1	Er zijn samenklitten voor vleermuizen in en om	Twee samenklitten voor vleermuizen per gebouw waarbij gebruik

Voorbeeld neststeen

Hoe werkt het puntensysteem

Hieronder wordt uitgelegd hoe het puntensysteem werkt. Hoeveel punten er gescoord moeten worden is afhankelijk van de grootte van het project.

Stap 1 Bepalen van de omvang van het project

Hoe groter de omvang, hoe meer maatregelen worden gevraagd. Nieuwbouwprojecten worden als volgt ingedeeld. (*gebaseerd op de Woonvisie*)

	Aantal woningen
Kleinschalig	1-5
Middelgroot	6-25
Grootschalig	>25

Stap 2 Op basis van de omvang van het project wordt een ambitieniveau per aspect bepaald. De volgende aspecten hebben een eigen puntenscore.

	Kleinschalig project	Middelgroot project	Grootschalig project
Tuinen, balkons, daken en gevels	2	4	6
Verblijven	1	3	4
Terrein en omgeving	1	2	3
Afkoppelen en verharding	1	2	3
Infrastructuur/civieltechnische werken		1	2
Totaal	5	12	18

Het systeem is voor de gebruiker eenvoudig. Een ontwikkelaar of architect moet voor zijn ontwerp een keuze maken uit een lijst met maatregelen. Aan de maatregelen afzonderlijk zijn 1, 2 of 3 punten toegekend.

Vooraf is vastgelegd hoeveel punten in totaal bij een bouwproject behaald moeten worden. Daarbij wordt gekeken naar de grootte van het project en naar de verschillende onderdelen.

Stap 3 Bepalen maatregelen en score

Per maatregel kunnen volgens het Puntenformulier 1, 2 of 3 groene punten worden verdiend. Indien een maatregel meerdere natuur- en groenfuncties dient is de score 3 groene punten. Bij meer eenzijdige of beperkte maatregelen is de score 1 of 2.

Het is aan de initiatiefnemer om te bepalen of gekozen wordt voor enkele waardevolle maatregelen (score 3 of 2) of realisatie van meerdere kleine maatregelen (score 1). Uit oogpunt voor natuur en groen is de realisatie via beide strategieën van grote betekenis.

Alle mogelijke maatregelen en het aantal punten dat elke maatregel waard is, zijn te vinden in het bijgevoegde Puntenformulier. Om de creativiteit en keuzevrijheid van ontwerpers te bevorderen, kunnen in elke categorie ook maatregelen worden voorgesteld die niet op het Puntenformulier vermeld staan, mits ze op overtuigende wijze bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit en/of klimaatadaptatie in het gebied. In overleg met de gemeente wordt dan het aantal punten bepaald.

Voor alle maatregelen geldt dat ze aantoonbaar:

- realiseerbaar zijn binnen de invloedssfeer van de uitvoerende partij;
- op deskundige wijze worden uitgevoerd;

- in goede staat moeten blijven en niet in een later stadium mogen worden weggehaald;
- zijn goedgekeurd door de gemeente Stichtse Vecht.

Stap 4 Registratie en presentatie maatregelen

Gekozen maatregelen worden geregistreerd via het Puntenformulier Natuurinclusief bouwen

Dit Puntenformulier dient de volgende doelen:

- Het formulier kan voor het betreffende project gebruikt worden om een keuze te maken voor bepaalde maatregelen en gemakkelijk uit te rekenen hoeveel punten dat oplevert.
- De gemeente heeft een overzicht van de gekozen maatregelen en kan die vergelijken met de uiteindelijk getroffen maatregelen.
- Het geeft de mogelijkheid om projecten als voorbeeld en inspiratiebron te gebruiken voor andere projecten in Stichtse Vecht.

In bijlage 1. Toelichting puntensysteem. Hierin wordt toegelicht hoe het puntensysteem werkt.

In bijlage 2. Puntenformulier Natuurinclusief Bouwen Stichtse Vecht

Wanneer wordt het puntensysteem toegepast

Het puntensysteem natuurinclusief bouwen is vooralsnog verplicht voor bouwers en ontwikkelaars die waarmee een anterieure overeenkomst wordt gesloten. Door het natuurinclusief bouwen vanaf het begin van het ontwikkelproces mee te nemen ontstaat er geen vertragende werking voor de projecten. In een later stadium zal het natuurinclusief bouwen ook gaan gelden voor particulieren. Particulieren kunnen nu al de keuze maken om de genoemde maatregelen toe te passen.

De maatregelen zijn ook toe te passen bij andere (ruimtelijke) ontwikkelingen zoals (dak- en gevel) renovaties, maatschappelijke voorzieningen, scholen en bedrijven. In dat geval zal in overleg met de ontwikkelaar/aanvrager gekeken worden welke maatregelen toepasbaar zijn.

De maatregelen zijn geen vervanging van de verplichte maatregelen voor mitigatie of compensatie naar aanleiding van een verleend ontheffing of vergunning op basis van de Wet Natuurbescherming of werken op basis van de gedragscode Soortenbescherming Gemeenten.

Voorbeeld gevelduin

Meer informatie

Gemeente Den Haag

<https://www.denhaag.nl/nl/in-de-stad/natuur-en-milieu/groen-en-bomen/natuurinclusief-bouwen.htm>

Gemeente Amsterdam

<https://www.amsterdam.nl/bestuur-en-organisatie/volg-beleid/groen/flora-fauna/natuurinclusief/>

Gemeente Ede

<https://www.ede-natuurlijk.nl/natuurinclusief>

Gemeente Arnhem

<https://www.arnhemklimaatbestendig.nl/kennisitem/natuurinclusief-bouwen-en-ontwerpen/>

Brochure vleermuisvriendelijk bouwen

<https://docplayer.nl/6771989-Vleermuisvriendelijk.html>

Kennisdocumenten soorten BIJ12

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/#downloads>

Bouw Natuurinclusief website

<https://bouwnatuurinclusief.nl/>

Versie 13 januari 2022